

SATURS

1. Ievads	5
2. Kodolu magnētiskās rezonanses parādība	8
3. KMR spektrometru principiālā shēma un spektra raksturlielumi.....	11
4. Struktūras un vides faktoru ietekme uz signālu ķīmisko nobīdi ^1H -KMR spektroskopijā	16
4. 1. Aizvietotāju elektroniskie efekti	17
4. 2. Atomu grupu magnētiskā anizotropija.....	19
4. 3. Van der Vālsa mijiedarbība	23
4. 4. Šķīdinātāju ietekme	23
4. 5. Empīriskas likumsakarības aizvietotāju ietekmes prognozēšanai	24
5. Spinu sadarbība.....	31
5. 1. Spinu sistēmu apzīmējumi	33
5. 2. Spinu sadarbības interpretācija pirmās kārtas spektros.....	34
5. 3. Paramagnētisko nobīžu reaģenti.....	44
5. 4. Struktūras faktoru ietekme uz protonu spinu sadarbības konstantēm	45
5. 4. 1 Geminālā konstante	46
5. 4. 2. Vicinālā konstante	48
5. 4. 3. Tālās spinu sadarbības konstante	52
5. 5. ^{13}C , ^1H spinu sadarbība.....	54
5. 6. Dubultrezonanse un tās modifikācijas	55
5. 5.1. Spinu sadarbības izslēgšana.....	56
5. 5. 2. Kodolu Overauzera efekts (NOE)	58
6. Dinamiskie efekti KMR spektroskopijā. Apmaiņas procesi.....	59
7. ^{13}C -KMR spektroskopija	64
7. 1. Daļēja spinu ^{13}C - ^1H sadarbības izslēgšana.....	65
7. 2. ^{13}C ķīmiskā nobīde	66
7. 3. ^{13}C - ^{13}C spinu sadarbība.....	75
7. 4. ^{13}C spinu režģa relaksācijas ātrums	76
8. KMR spektra uzņemšana	77
8. 1. Eksperimentu raksturlielumi un metodika	83
8. 1. 1. Impulss	83
8. 1. 2. Dators.....	83
9. Divdimensionālā KMR spektroskopija	85
9.1. HH-COSY	85
9.2. CC-INADEQUATE	87
9.3. CH-COSY	88
9.4. CH-COLOC	90
9.5. HH-NOESY	91

10. Uzdevumi un to risinājumu paraugi.....	94
11. Literatūra	131

1.pielikums. Dažādu protonu grupu (struktūrfragmentu) ķīmisko nobīžu paredzami intervāli (δ , ppm, standartviela TMS)	132
2. pielikums. Dažādu struktūrfragmentu ^{13}C ķīmisko nobīžu paredzami intervāli (δ , ppm, standartviela TMS, CH_3 apzīmēti ar Q, CH_2 – ar T, CH – ar D, C – ar S)	135
3. pielikums. ^1H - Ķīmiskās nobīdes (δ , ppm) un spinu sadarbības konstantes (J, Hz) ^1H -KMR spektros	137
4. pielikums. ^{13}C - Ķīmiskās nobīdes (δ , ppm) ^{13}C -KMR spektros.....	140
5. pielikums. Organisko savienojumu KMR spektru kolekcijas un uzdevumi internetā	143